

Spis treści

1. Wprowadzenie do opieki paliatywnej – Izabela Kaptacz, Anna Kaptacz
 - 1.1. Założenia i organizacja opieki paliatywnej
 - 1.1.1. Definicja i filozofia postępowania w opiece paliatywnej
 - 1.1.2. Rozwój opieki paliatywnej na świecie i w Polsce
 - 1.1.3. Pacjent objęty opieką paliatywną w systemie opieki zdrowotnej w Polsce
 - 1.1.4. Formy opieki paliatywnej w Polsce
 - 1.2. Charakterystyczne aspekty pielęgniarstwa w opiece paliatywnej
 - 1.2.1. Wpływ Cicely Saunders, Hanny Chrzanowskiej i Virginii Henderson na rozwój pielęgniarstwa w opiece paliatywnej
 - 1.2.2. Kształcenie pielęgniarek w dziedzinie opieki paliatywnej w Polsce
 - 1.2.3. Kompetencje i miejsce pielęgniarki w interdyscyplinarnym zespole opieki paliatywnej
 - 1.3. Pacjent podmiotem opieki paliatywnej
 - 1.3.1. Potrzeby nieuleczalnie chorych
 - 1.3.2. Przebieg choroby niepoddającej się leczeniu
 - 1.3.3. Podmiotowość pacjenta w opiece paliatywnej
2. Zagadnienia jakości w opiece paliatywnej – Anna Kaptacz
 - 2.1. Terminologia i genealogia pojęć jakości życia i jakości opieki
 - 2.2. Jakość życia a jakość opieki
 - 2.3. Aspekty oceny jakości życia
 - 2.4. Narzędzia stosowane w ocenie jakości życia
 - 2.4.1. Indeks stanu sprawności Karnofsky'ego
 - 2.4.2. Indeks jakości Spitzera
 - 2.4.3. Rotterdamska lista objawów
 - 2.4.4. Szpitalna skala lęku i depresji
 - 2.4.5. ESAS (Edmonton Symptom Assessment System)
 - 2.4.6. Kwestionariusz EORTC QLQ – C30 (European Organization for the Research and Treatment of Cancer Quality of Life Questionnaire – Core 30)
 - 2.4.7. STAS (Support Team Assessment Schedule)
 - 2.5. Zarządzanie a jakość opieki
 - 2.6. Kryteria oceny jakości opieki
3. Podstawy kliniczne i opieka nad pacjentem z chorobą nowotworową w opiece paliatywnej
 - 3.1. Ból w chorobie nowotworowej – Izabela Kaptacz, Marcin Wiśniewski
 - 3.1.1. Patomechanizm bólu przewlekłego i jego rodzaje
 - 3.1.2. Ocena bólu przewlekłego
 - 3.1.3. Zasady farmakoterapii bólu przewlekłego i przebijającego
 - 3.1.4. Niefarmakologiczne metody leczenia bólu przewlekłego
 - 3.1.5. Rola i zadania pielęgniarki w ocenie i monitorowaniu bólu
 - 3.2. Opieka nad pacjentem z zaburzeniami ze strony układu oddechowego – Joanna Flakus
 - 3.2.1. Kaszel
 - 3.2.2. Chrypka
 - 3.2.3. Dusznność
 - 3.2.4. Krwioplucie
 - 3.2.5. Krwotok z płuc
 - 3.2.6. Płyn w jamie opłucnowej

- 3.2.7. Zapalenie płuc
- 3.3. Opieka nad pacjentem z zaburzeniami ze strony układu pokarmowego – Marcin Wiśniewski, Wiesława Piotrowska
 - 3.3.1. Nudności i wymioty
 - 3.3.2. Czkawka
 - 3.3.3. Zmiany w obrębie jamy ustnej
 - 3.3.4. Dyspepsja, zespół uciśniętego żołądka, wzdęcia, dysfagia
 - 3.3.5. Krwawienia do przewodu pokarmowego
 - 3.3.6. Niedrożność przewodu pokarmowego
 - 3.3.7. Zaparcia stolca i zaczopowanie kałem
 - 3.3.8. Biegunka
 - 3.3.9. Zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej
 - 3.3.10. Wodobrzusze
 - 3.3.11. Stomie
- 3.4. Zasady żywienia i nawadniania pacjentów objętych opieką paliatywną – Wiesława Piotrowska, Anna Białoń-Janusz
- 3.5. Opieka nad pacjentem z zaburzeniami ze strony układu moczowego i płciowego – Anna Kaptacz
 - 3.5.1. Niewydolność nerek
 - 3.5.2. Objawy ze strony układu moczowego
 - 3.5.3. Pielęgnowanie pacjenta z cewnikiem zewnętrznym i wewnętrznym
 - 3.5.4. Pielęgnowanie pacjenta z przetokami
- 3.6. Opieka nad pacjentem z objawami neuropsychiatrycznymi – Bożena Łukaszek, Izabela Kaptacz
 - 3.6.1. Przygnębienie
 - 3.6.2. Zaburzenia lękowe
 - 3.6.3. Zespół depresyjny
 - 3.6.4. Zaburzenia świadomości
 - 3.6.5. Zespół majaczeniowy
 - 3.6.6. Splątanie
 - 3.6.7. Ośpienie
 - 3.6.8. Zaburzenia snu
 - 3.6.9. Niedowłady i porażenia
 - 3.6.10. Neurologiczne zespoły paranowotworowe
 - 3.6.11. Tendencje i próby samobójcze
- 3.7. Postępowanie objawowe w innych zaburzeniach u pacjentów objętych opieką paliatywną
 - 3.7.1. Zmęczenie – Anna Białoń-Janusz
 - 3.7.2. Wyniszczenie nowotworowe – Anna Białoń-Janusz
 - 3.7.3. Sedacja paliatywna – Marcin Wiśniewski, Wiesława Piotrowska
 - 3.7.4. Nadmierna potliwość, gorączka – Anna Białoń-Janusz
- 3.8. Stany nagłe w opiece paliatywnej – Marcin Wiśniewski
 - 3.8.1. Zespół żyły głównej górnej
 - 3.8.2. Zespół ucisku rdzenia kręgowego
 - 3.8.3. Hiperkalcemia
 - 3.8.4. Hiponatremia
- 3.9. Opieka nad pacjentem ze zmianami w obrębie skóry i tkanki podskórnej – Marcin Wiśniewski, Izabela Kaptacz
 - 3.9.1. Ogólne zasady leczenia ran
 - 3.9.2. Odleżyny
 - 3.9.3. Owrzodzenia nowotworowe

- 3.9.4. Popromienne zapalenie skóry
- 3.10. Opieka nad pacjentem z zaburzeniami hematologicznymi – Anna Kliś-Kalinowska
 - 3.10.1. Niedokrwistość
 - 3.10.2. Neutropenia, małopłytkowość
 - 3.10.3. Zakrzepica żył głębokich
 - 3.10.4. Zaburzenia zakrzepowo-zatorowe
- 3.11. Podstawy kliniczne i opieka pielęgniarska nad pacjentem z zaburzeniami seksualnymi – Anna Kaptacz, Izabela Kaptacz
- 3.12. Opieka nad pacjentem w ostatnich godzinach życia – Agnieszka Kwiecińska
 - 3.12.1. Opieka nad pacjentem w okresie umierania
 - 3.12.2. Zasady łagodzenia objawów w okresie umierania
 - 3.12.3. Rzęzenie przedśmiertne
 - 3.12.4. Towarzyszenie umierającemu i jego rodzinie
 - 3.12.5. Rola pielęgniarki w opiece nad pacjentem i jego rodziną w okresie przedagonalnym i agonalnym
 - 3.12.6. Postępowanie po śmierci chorego
- 4. Podstawy kliniczne i opieka nad pacjentem z chorobą nienowotworową o niepomyślnym rokowaniu – Dominik Krzyżanowski
 - 4.1. Przewlekła niewydolność krążenia
 - 4.2. Przewlekła niewydolność oddechowa. Przewlekła obturacyjna choroba płuc (POChP)
 - 4.2.1. Dominujące objawy, opieka i leczenie paliatywne w POChP
 - 4.3. Choroby układu nerwowego
 - 4.3.1. Stwardnienie zanikowe boczne (ALS, amyotrophic lateral sclerosis)
 - 4.3.2. Stwardnienie rozsiane (SM, sclerosis multiplex)
 - 4.3.3. Choroba Parkinsona
 - 4.3.4. Choroba Huntingtona
 - 4.4. Choroba Alzheimera i inne typy zaburzeń otępiennych
 - 4.4.1. Zaburzenia otępienne typu alzheimerowskiego
 - 4.5. Zespół nabytego niedoboru odporności (AIDS, acquired immunodeficiency syndrome)
 - 4.5.1. Rola opieki paliatywnej i hospicyjnej u pacjentów z AIDS
 - 4.6. Przewlekłe choroby nerek
 - 4.7. Marskość wątroby
- 5. Dziecko w opiece paliatywnej – Agata Panas, Bożena Łukaszek
 - 5.1. Modele, zasady i odrębności pediatrycznej opieki paliatywnej
 - 5.1.1. Modele pediatrycznej opieki paliatywnej
 - 5.1.2. Zasady pediatrycznej opieki paliatywnej
 - 5.1.3. Odrębności pediatrycznej opieki paliatywnej
 - 5.2. Postępowanie pielęgnacyjno-lecznicze w wybranych zaburzeniach u dzieci objętych opieką paliatywną
 - 5.2.1. Ból u dzieci
 - 5.2.2. Zaburzenia motoryki przewodu pokarmowego u dzieci
 - 5.2.3. Padaczka u dzieci
 - 5.2.4. Problemy pulmonologiczne u dzieci
 - 5.3. Komunikowanie się z chorym dzieckiem
 - 5.4. Rodzice i rodzeństwo chorego dziecka
 - 5.5. Śmierć dziecka i opieka nad rodziną w okresie żałoby

6. Wielokulturowość w pielęgniarstwie – Bożena Łukaszek, Katarzyna Mucha

7. Zagadnienia etyczno-prawne – Bożena Łukaszek

7.1. Zasady bioetyczne obowiązujące w opiece paliatywnej

7.2. Eutanazja

7.3. Zagadnienia prawne

7.3.1. Rozporządzenia na wypadek śmierci

7.3.2. Prawa pacjenta

7.3.3. Stałe pełnomocnictwa

7.3.4. Testament życia

8. Obciążenie pracą i zespół wypalenia zawodowego (burnout syndrome) w pracy pielęgniarstwie – Bożena Łukaszek

8.1. Definicja zespołu wypalenia zawodowego i jego objawy

8.1.1. Wyczerpanie emocjonalne

8.1.2. Objawy wypalenia zawodowego

8.2. Model stopnia niedopasowania między osobą a środowiskiem zawodowym

8.3. Przyczyny zespołu wypalenia zawodowego

8.4. Pomiar wypalenia zawodowego

8.5. Metody radzenia sobie z wypaleniem zawodowym

9. Podstawy opieki komplementarnej w opiece paliatywnej – Anna Białoń-Janusz

9.1. Założenia opieki komplementarnej, rodzaje zajęć terapeutycznych

9.2. Relaksacja

9.2.1. Trening autogenny

9.2.2. Trening Jacobsona

9.2.3. Inne techniki

9.3. Muzykoterapia

9.4. Terapia zajęciowa

9.5. Aromaterapia

9.6. Akupunktura

10. Problemy psychiczne, społeczne i duchowe pacjentów i ich rodzin

10.1. Wsparcie psychologiczne

10.1.1. Potrzeby psychiczne chorych u kresu życia – Krystyna de Walden-Gałaszko

10.1.2. Przekazywanie niepomyślnych wiadomości – Krystyna de Walden-Gałaszko

10.1.3. Wsparcie psychiczne – Krystyna de Walden-Gałaszko

10.1.4. Problemy rodziny – Krystyna de Walden-Gałaszko

10.1.5. Żałoba i osierocenie – Krystyna de Walden-Gałaszko

10.1.6. Rola pielęgniarki we wsparciu psychicznym – Anna Kaptacz

10.2. Wsparcie społeczno-socjalne – Krystyna Kochan

10.2.1. Problemy społeczno-socjalne w aspekcie ciężkiej choroby w rodzinie

10.2.2. Możliwości wsparcia społeczno-socjalnego

10.2.3. Rola wolontariatu w aspekcie wsparcia społeczno-socjalnego

10.2.4. Pielęgniarka a pracownik socjalny

10.3. Wsparcie i pomoc duchowa – Michalina Wieszotek

10.3.1. Ból totalny i ból duchowy

10.3.2. Religijność a duchowość

10.3.3. Kryzys duchowy i możliwość pomocy choremu i jego rodzinie

10.3.4. Rola pielęgniarki w rozpoznawaniu problemów duchowych, egzystencjalnych i religijnych pacjenta i jego rodziny

11. Rehabilitacja i fizjoterapia w opiece paliatywnej – Agnieszka Wójcik, Anna Pyszora, Iwona Drewnik

11.1. Strategia postępowania fizjoterapeutycznego w opiece paliatywnej

11.2. Procedury fizjoterapeutyczne stosowane w opiece paliatywnej

11.2.1. Procedury diagnostyczne – diagnostyka fizjoterapeutyczna

11.2.2. Procedury terapeutyczne prowadzone przez fizjoterapeutę

11.3. Rola i zadania pielęgniarki w zakresie działań fizjoterapeutycznych

11.3.1. Procedury rehabilitacyjne prowadzone przez pielęgniarkę

11.3.2. Procedury pielęgnacyjno-higieniczne prowadzone przez pielęgniarkę

11.3.3. Procedury edukacyjne – instruktaż

11.4. Pacjent samodzielny

11.5. Pacjent unieruchomiony

11.5.1. Obrót na porażoną stronę ciała

11.5.2. Obrót na „zdrową” stronę ciała

12. Podstawowe założenia i przykładowe plany opieki w Międzynarodowej Kwalifikacji Praktyki Pielęgniarskiej (ICNP®) – Dorota Kilańska

12.1. Zastosowanie Klasyfikacji ICNP® w procesie pielęgnowania

Appendix

Podstawy farmakoterapii w opiece paliatywnej – Agnieszka Zalas

1. Podstawowe leki stosowane w opiece paliatywnej

2. Wybrane leki nieopiodowe

2.1. Słabe leki opiodowe

2.2. Silne opioidy

3. Inne leki stosowane w leczeniu objawowym

4. Zasady, drogi i sposoby podawania leków w opiece paliatywnej

5. Interakcje leków stosowanych w opiece paliatywnej

Skorowidz